

Bestemmingsverkeer uitgezonderd

drs L.L.F.M. Mutsaers *

Iedereen maakt het wel een keer mee. Rijd je, liefst op zondagmiddag, lekker rustig door het mooie Nederlandse landschap en wil je een aardig bos- of polderweggetje inslaan, dan zie je het ineens: de weg is gesloten verklaard voor bestuurders. Dit kan in één of beide richtingen middels de borden C1 resp. C2, zoals die zijn vermeld in bijlage 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990. Morgen vervolg je je weg volgens een alternatieve route.

Nu komt het regelmatig voor dat het bord dat de geslotenverklaring aangeeft wordt vergezeld van een zogenaamd onderbord met de tekst "bestemmingsverkeer uitgezonderd" of een soortgelijke tekst. Op grond van art. 67, vierde lid, van het RVV 1990 geldt de geslotenverklaring niet voor de op het onderbord bedoelde categorieën weggebruikers, zolang daarbij van het woord "uitgezonderd" gebruik wordt gemaakt.

Het is dan ook interessant om te weten wat er onder bestemmingsverkeer wordt verstaan.

Artikel 1 van het RVV 1990 omschrijft bestemmingsverkeer als "bestuurders wier reisdoel één of meer bepaalde percelen betreft die zijn gelegen aan of in de direct nabijheid van een weg met een door verkeerstekens aangegeven geslotenverklaring voor bepaalde categorieën bestuurders en die slechts via deze weg zijn te bereiken alsmede van lijnbussen".

Voor een definiëring van het begrip perceel zal men vervolgens moeten kijken in art. 1 van de Kadasterwet. Onder een perceel wordt verstaan een deel van het Nederlands grondgebied van welk deel de Dienst voor het kadaster en de openbare registers de begrenzing met behulp van landmeetkundige gegevens heeft vastgesteld en dat door zijn kadastrale aanduiding is gekenmerkt. Dit zijn een hoop moeilijke woorden om aan te geven dat ieder stukje grond onderdeel uitmaakt van een bepaald perceel en derhalve het reisdoel van een bestuurder kan zijn. Ook een modderpoel of een stukje grasland. De relevantie van die laatste opmerking toon ik zo dadelijk aan.

Het gebruik van de uitzonderingsbepaling voor bestemmingsverkeer is moeilijk of misschien zelfs onmogelijk te handhaven indien de weggebruiker daaraan niet wenst mee te werken. Iedereen kan namelijk bij aanhouding door de politie vermelden dat het reisdoel één of meer percelen is, die aan de geslotenverklarde weg zijn

gelegen. Men kan zelfs volstaan met de opmerking dat men één bepaald graspolletje of bijzondere kei die langs de weg is gelegen van dichtbij wenst te bezichtigen. Rijd je daarna, onder het toezien oog van de politie, rechtdoor zonder bij het betreffende perceel (of graspolletje) te stoppen, dan kun je daarna altijd nog zeggen dat je je hebt bedacht. Het reisdoel bepaalt iedereen voor zichzelf en dat kan ook nog eens van moment tot moment verschillen. Nergens staat namelijk dat je je niet mag bedenken zonder daarbij strafrechtelijk aansprakelijk te zijn. Tenslotte staat ook nergens vermeld dat je op het vermelde reisdoel welkom moet zijn, noch dat je er toegang moet krijgen.

Met deze redenering in het achterhoofd heb ik de proef op de som genomen. In de afgelopen periode ben ik alle mij bekende straten waarvan alleen bestemmingsverkeer gebruik mag maken ingereden. Alhoewel een enkele maal een politieauto mij net passeerde, ben ik geen enkele keer aangehouden.

Uiteraard heeft de politie bepaalde prioriteiten te stellen bij de uitoefening van haar taak. Bij navraag kon men echter niet ontkennen dat de handhaving van een geslotenverklaring met het onderbord "bestemmingsverkeer uitgezonderd" juridisch zeer moeilijk is. De borden dienen dan ook hoofdzakelijk om op het gemoed van eerzame burgers te werken die niet

alle mogelijke moeite doen om de verkeersregels aan hun laars te lappen. Vanwege het voorgaande pleit ik ervoor dat in verband met de handhaafbaarheid gezocht zou moeten worden naar een andere invulling van het begrip bestemmingsverkeer, dan wel dat op een andere wijze het verkeer op de betreffende wegen gereguleerd zou moeten worden. Een invulling van het begrip "bestemmingsverkeer" door dit te beperken tot slechts enkele reisdoelen is in 1985 door de Hoge Raad geaccordeerd (NJ 1986, 73). In dat geval was een beperking van de categorie met de bewoordingen "met uitzondering van bestemmingsverkeer voor scholen" gerechtvaardigd en redelijk geacht, ondanks het feit dat ook nog andere bestemmingen aan diezelfde weg waren gelegen. Een beroep op het gelijkheidsbeginsel gebaseerd op art. 14 van het EVRM faalde in dit geval.

Van een geslotenverklaring met het traditionele onderbord zal ik niet meer bijster onder de indruk raken en ik zal mij daar zeker niet aan storen. De volledigheid gebiedt mij te zeggen dat dit niet geheel zonder risico hoeft te zijn, wat blijkt uit enkele strafzaken waarmee de Hoge Raad zich heeft beziggehouden. In enkele gevallen zijn weggebruikers die niet een aan de weg grenzend perceel als reisdoel hadden veroordeeld tot geldboetes. Kenmerkend aan al deze gevallen is echter wel, dat de betrokkenen eerlijk hadden opgebiecht geen reisdoel aan de desbetreffende weg te hebben. Daarom meen ik nog steeds dat mijn verhaal sluitend is.

* Juridisch beleidsmedewerker gemeente Waalwijk.